

Procesvoorstel Onderwerpkeuze Burgerberaad 2025-2026

Voor: Commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen

Van: Werkgroep Monitoring Burgerberaden & Participatie

Datum: 31 maart 2025

1. Aanleiding

Op 14 februari 2024 heeft de commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM), besloten tot instelling van de werkgroep Monitoring Burgerberaden & Participatie, met als het verzorgen van een zorgvuldig technisch proces rondom de opvolging van de punten van het burgerberaad uit de statenperiode 2019-2023 en de monitoring daaromtrent, evenals de procesmatige kanten van nieuw uit te voeren burgerberaden, waaronder het proces om tot een onderwerpkeuze te komen. Gezien de doelstelling in het coalitieakkoord *Krachtig Zuid-Holland* om de statenperiode 2023-2027 twee burgerberaden uit te voeren, legt de werkgroep hierbij een gedragen procesvoorstel voor aan de commissie BMM met als doel om twee onderwerpen te kiezen, waarover een burgerberaad uitgevoerd zal worden. Deze inzet is een vervolg op het debat in december 2024 over de onderwerpkeuze, dat niet tot een eenduidig antwoord van de commissie heeft geleid. Onderstaand voorstel bevat een indicatieve tijdlijn voor de besluitvorming, een doelbeschrijving en meer informatie over de processtappen.

2. Indicatieve Tijdlijn

Maart 2025:	Uitwerking procesvoorstel door werkgroep, ambtelijke consultatie
16 april 2025:	Procesvoorstel op procedurevergadering BMM
1e helft mei 2025:	Inwonersconsultatie, gelijktijdige uitvraag bij Statenleden
Eind mei 2025:	Rapportage inwonersconsultatie en input Statenleden
Begin juni 2025:	Sessie met Statenleden over onderwerpkeuze
Juni 2025:	Ambtelijke uitwerking van 2 voorkeursoronderwerpen
27 juni 2025:	Statenvoorstel onderwerpkeuze op procedureagenda BMM
9 juli 2025	Besluitvorming statenvoorstel onderwerpkeuze in PS-vergadering

Indien statenvoorstel als bespreekstuk:

17 september 2025:	Statenvoorstel onderwerpkeuze als bespreekstuk in BMM
24 september 2025:	Besluitvorming statenvoorstel onderwerpkeuze in PS-vergadering

3. Doelbeschrijving

Doel van het voorgestelde proces is het kiezen van twee kansrijke onderwerpen voor de uitvoer van een burgerberaad. Gezien de doorlooptijd van die organisatie en de druk op de organisatie stelt de werkgroep voor de beide burgerberaden gelijktijdig te organiseren (zoals in de vorige periode is gebeurd met 3 onderwerpen). De indicatieve tijdslijn hierboven is zo afgestemd dat de organisatie van de burgerberaden en het verwerken van de resultaten kan gebeuren voor het einde van de huidige Statentermijn in het voorjaar van 2027. Verschillende partijen hebben eerder aangegeven dit democratisch het meest passend te vinden, dus de werkgroep probeert aan deze wens tegemoet te komen. De gelijktijdige burgerberaden vinden dan plaats in Q2 2026.

Zowel in het eerder doorlopen proces als tijdens het debat in december 2024, als tijdens de daaropvolgende werkgroepvergaderingen, hebben verschillende partijen aangegeven het belangrijk te vinden dat inwoners van Zuid-Holland ook een stem hebben in de selectie van de onderwerpen. Daarom bevat dit procesvoorstel een inwonersconsultatie om input op te halen voor de onderwerpselectie. Ook statenleden wordt gevraagd naar hun input voor de onderwerpen. Hiermee sorteren we voor op een onderwerpkeuze die wordt gedragen door zowel de maatschappij als de provinciale staten.

In het proces van onderwerpkeuze wordt rekening gehouden met de criteria die eerder in dit verband zijn opgesteld door GS en de werkgroep, te weten: (1) de provincie heeft voldoende bevoegdheid of beleidsruimte op een onderwerp, en kan dus ‘aan knoppen draaien’, (2) het onderwerp is relevant/urgent, en sluit aan bij de belevingswereld van inwoners, (3) er moeten keuzes gemaakt worden op het onderwerp, zonder dat (wettelijk) vaststaat welke dat zijn. Hiermee zorgt het procesvoorstel van de werkgroep ervoor dat de gekozen onderwerpen zoveel mogelijk zullen leiden tot beleidsbeïnvloeding door burgers in de afwikkeling van het burgerberaad.

4. Processtappen

Hieronder staan een aantal processtappen kort toegelicht:

Uitwerking procesvoorstel door werkgroep

Na het debat in december 2024, waarin het helaas niet gelukt is een onderwerpkeuze te maken; heeft de werkgroep op basis van opgedane ervaring en een discussienota dit procesvoorstel opgesteld. De werkgroep heeft besloten voor te stellen een consultatie te doen onder inwoners en onder statenleden, om zo een gedragen mogelijke selectie aan onderwerpen te bewerkstelligen. De werkgroep heeft aangegeven dat het wel belangrijk is dat PS uiteindelijk de knoop doorhakt. Er is in de tussenliggende periode

een ambtelijke uitwerking gedaan van de inwonerspeiling, die hier beknopt is bijgevoegd als bijlage.

Inwonersconsultatie, gelijktijdige uitvraag bij Statenleden, Rapportage

De inwonersconsultatie vindt plaats zoals hieronder beschreven. De kosten van de consultatie komen uit het reeds gereserveerde budget voor de uitvoer van de burgerberaden. Tegelijkertijd zal via de griffie een consultatie volgens dezelfde methodiek uitgezet onder de statenleden. Deze input vormt daarmee een dubbelblinde input voor de verdere onderwerpkeuze. Op basis van de input van beide consultaties wordt een rapportage opgemaakt, die de basis vormt voor de sessie waarin de onderwerpkeuze verder getrechterd wordt. Tijdens de B100-bijeenkomst was er al een mogelijkheid voor deelnemers om ideeën aan te dragen voor een burgerberaad. Deze worden meegenomen in de rapportage.

Sessie met Statenleden over onderwerpkeuze

De griffie organiseert een sessie, open voor statenleden en fractievertegenwoordigers, met als doel de onderwerpkeuze op basis van de consultatie onder inwoners en statenleden verder te trechteren. Uitkomst van deze sessie, die door interne facilitators begeleid wordt, is een voorselectie van twee onderwerpen. In de sessie wordt de input van beide consultaties gebruikt als startpunt. Het streven is om de keuze in de sessie te maken op basis van unanimiteit, als dat niet voldoende lukt zal er ter plaatse gepeild worden (gewogen op basis van fractiegrootte) over de voorkeursonderwerpen. De twee onderwerpen met het meeste draagvlak worden (beknopt) ambtelijk uitgewerkt, en vormen een bijlage bij het statenvoorstel.

Vervolg

Op basis van de uitkomst van de sessie stelt de werkgroep een Statenvoorstel op, dat GS opdraagt een burgerberaad te organiseren over de twee onderwerpen die in de sessie op het meeste draagvlak kunnen rekenen. Dit voorstel wordt op 27 juni in BMM geagendeerd op de procedurevergadering, en vervolgens doorgeleid naar PS. Advies van de werkgroep daarbij is het door te geleiden als hamerstuk, aangezien de uitvraag en de sessie alle ruimte geven aan statenleden om hun input te geven; die op unanimiteit of draagvlak uitgewerkt wordt. Vanzelfsprekend is het aan de commissie om te besluiten over de behandelwijze. Als het statenvoorstel als hamerstuk doorgaat kan er in PS op 9 juli over besloten worden, wanneer de commissie nog debat over de onderwerpkeuze wil voeren zal besluitvorming plaatsvinden in PS op 24 september.

5. Bijlage: methodiek peiling inwoners

Doelen:

- Provinciale Staten willen een uitvraag doen aan inwoners van de provincie naar de voorkeuren over een onderwerp voor een burgerberaad. Welke onderwerpen vinden inwoners geschikt voor een burgerberaad? En welke minder?
- Inzicht krijgen in de argumenten die inwoners aandragen voor de onderwerpen die zij het meest relevant vinden.
- Naast de inhoudelijke vragen verzamelen we ook sociaal-demografische gegevens. Op basis hiervan wordt geanalyseerd welke onderwerpen door verschillende groepen inwoners worden genoemd.

Methodiek:

- In de uitvraag kunnen inwoners een voorkeur geven over de onderwerpen waar het provinciaal beleid over gaat. Deze uitvraag wordt dus van tevoren ingekaderd. Er wordt rekening gehouden met de drie hierboven genoemde criteria.
- Dit kan bijvoorbeeld worden uitgesplitst in hoofdthema's en subthema's (gelaagdheid in de vragen)
- Inwoners hebben ook de mogelijkheid een 'vrij' onderwerp aan te dragen.
- Statenleden ontvangen dezelfde vragenlijst als inwoners via de griffie.

Dataverzameling:

- Tussen de 1500 en 4000 respondenten/inwoners. Hiervan zijn 1500 afkomstig van representatief panel en de rest uit een open uitvraag via social media.
- Verdieping mogelijk door straatgesprekken.

Data-analyse

- De data-analyse wordt zowel 1) kwantitatief (welke onderwerpen worden het meest genoemd? Ook verschil tussen representatieve groep en open uitvraag) als 2) kwalitatief (de belangrijkste argumenten en verschil in sociaal-demografische kenmerken) gedaan.
- De resultaten worden verwerkt in een helder en toegankelijk rapport.